

Csak a saját életünkben kell őt megvalósítanunk, és ezzel szolgáljuk saját társadalmunk megmentésének folyamatát. Előbb azonban le kell küzdenünk a félelmetes, önző ösztönöket, amelyek még mindig bennünk vannak és így szólnak: „Még nem! Még Nem!”

Keresztelő Jánosnak még mindig igaza van: „Betelt az idő és egészen közel van már az Istenországa.” Csak a mi felismerésünk szükséges, önmagunk felsőbbrendűsége, hogy valóban megjelenjék. Valamennyien lehetséges Messiasok, mire várunk még?!

Korunk gyötrődik; rohanásában és recsegésében, szükségeiben és mohóságában valahogyan elveszett a szeretet, pedig csak a szeretet menthet meg minket.

Eszembe jut Samuel Bechet *Endgame* (Játék vége) című színdarabjának a zárójelenete, amelyet a Broadwayn mutattak be néhány évvel ezelőtt. A főszereplő egy rút, eltorzult emberi lény, meggörbült testtel és fanatikus arccal, toloszékben játssza szerepét, aki a ma béna emberiségét képviseli. Őseit szemetesládában tartja, korunk múlt iránti megvevésére utalva. A darab legvégén toloszékével nekirohan a színpad szélének, mintha saját magát toloszékéstől együtt a nézők közé akarná kilökní; a kerekék csikorognak, csúszva fékeznek, pontosan a színpad felémelt peremén. Eltorzult arccal és dühös haraggal a hallgatóság felé kiált: „Ki innen!”; aztán könnyek folynak végig sápadt arcán, és könnyörögve folytatja: „és szeressétek egymást!”

Ez az, amire mi várunk, Kedves Atyámfiai. Ez az, aminek el kell jönnie. Úgy legyen. Ámen.*

SZÉKELY LÁSZLÓ

A SORVADT KEZŰ EMBER

Mk 3, 1—5

A farizeusok társadalmában élt a sorvadt kezű ember. A rideg farizeusi szívek szeretni, szánni, segíteni nem akartak és nem tudtak. Az ő világuk az önzés, a kimélet nélküli anyagiasság, góg és hatalom világa volt. Számukra nem a szeretet volt a törvény, hanem a Törvény szerint szerettek. Nem ismerték az irgalmasságot, csak az ítéletet, nem gyakorolták a jóságot, csak a Tálíó bosszúját.

A sorvadt kezű ember ismerte ezt a világot, hiszen gyermekkora óta, árván és magárahagyottan, a zsinagógák lépcsőjén koldult, nap mint nap várva, nem a gyógyulást, hanem az alamizsnát. Ép kezét hiába nyújtotta szeretetért a világba, csak a közöny, az ismeretlenség, a magárahagyatottság jutott neki osztályrészül és egy-egy darab kolduskenyér. Évtizedeken át haladtak el mellette a fényes ruhájú imádkozók, s ő foszlott koldusrongyokba takarta fázó testét és didergő lelkét. A zsinagógákban

* Elhangzott 1977. január 23-án a kolozsvár-napocai templomban tartott istentiszteleten. Fordította dr. Lőrinczi Mihály.

gépiesen folyt a naponkénti szertartás. Ő maga tehetetlenül várta a napot, amikor ő is dolgozó, mosolygó, kicsit boldog ember lehetne. Lelke fájdalmát nem mondhatta el senkinek, mert közönyösség, gúny és szánalom tárgya lett volna csupán.

Fájdalmasan szemlélte a boldog emberek életét a meleg, meghitt családi otthonok igéző, bensőséges örömét, s neki a világból valahol csak egy sarok jutott, ahol koldusrongyok között gondozhatta sebeit. Épen maradt bal kezével nem volt más a világban, mint bús esonkaság és az életben fájó töredék. Nem tudott, mint más ember, simogatni, irányt mutatni, gyermeket ölelni és megáldani. Örök bánatát a csillagok felé küldte, társtalan könnyeit magányosan sírta, ép kezét imára nem kulcsolhatta, csak fájó szívére szorította; gyógyulást, társat váró áhitattal. Hallott valamit ő is arról, hogy van valaki, akit Jézusnak hívnak, aki szeretetet, megbocsátást tanít, sántákat, vakokat, bénákat gyógyít. Lelkében halvány remény ébredt, hogy egyszer valahol találkozni fog ő is e prófétaival, akiről a nép annyi szépet beszél, aki jót és boldog jövőt prófétál mindenkinek, aki ő maga is árva, és aki szeret. Sajgó lelkében ez a halvány remény lassan lánggra lobbant, szomorú szemeiben egy új fény, a gyógyító Jézus iránt való várakozás bizakodása gyúlt. Azt is hallotta, hogy a názáreti próféta a szegények, kitzasztottak, megvetettek, az életből kiabrándultak fenkölt lelkü gyógyítója. Érezte, tudta, hogy egyszer, ha találkozni fog vele, őt is észre fogja venni, őt, akit eddig nem látott meg senki sem.

Néha lelkében mégis kétség támadt; hátha nem fogja őt észrevenni, hátha más dolga lesz és nem vezet arra útja, vagy a farizeusok félrelökik, koldusruhái miatt kidobják, hogy megvédjék a maguk díszes oltárait. De nem lehet az, hogy aki Istenhez oly közel áll, aki szeretetet hirdet s annyi jót tett, éppen őt ne vegye észre és meghátráljon a farizeusi gög elől. Hosszú volt számára ez a benső harc, ez a vajúdo lelki advent, míg meggyőződéssé, sziklaszilárd hitté érlelődött benne a Jézus által való gyógyulás tudata. A Jézusra való vágyakozás hitét már nem tudta megrendíteni az sem, hogy kalapjába csak garasokat dobtak, az sem, hogy lelékték a zsinagóga lépcsőjéről, hogy nem fogadták be a szánalom, együttérzés és szeretet melegébe. Számára a napoknak már volt értelmük, lelkének és szomorú életének volt már tartalma: ő Jézusra várt.

Egy szombati napon hallotta meg a hírt, hogy Jézus a városban van. Reggel óta remegő lélekkel, feszült vágyakozással figyelte, várta a találkozás sorsdöntő pillanatát. Tudta, hogy Jézus az imádkozás helyére megy, s ezért ő már korán bement a zsinagógába, s odaállt szerényen egy oszlop mellé, hogy lehetőleg ne vegyék észre és ki ne kergessék.

Jézus a zsinagógába lépett, körülvéve az ellenséges érzüktű farizeusok hadától. Ott és akkor, az egész zsinagógában nem volt senki sem, aki lángolóbb szeretettel, égőbb lélekkel várta volna Őt, mint a sorvadt kezű ember, aki mondani, kiáltani szeretett volna, de egész testében re-megve csak hinni tudott, melegen, véghetetlenül.

Jézus észrevette, megérezte ezt a határtalan hitet, ezt a feszült lelki várakozást, és szelíden, szeretettel rátekintett, odaszólította őt. Mint apa gyermekét, megölelte a sorvadt kezű koldust, és a zsinagóga központjába állította: Állj középre, szegény árva, észre nem vett nyomorék! Állj középre — szolt Jézus —, ide mellém, mert neked az emberi figyelem, együttérzés és szeretet központjában van a helyed és nem az élet or-

szágútjának szélén s a zsinagóga lépcsőjén! Állj középre, mert neked és minden szenvedőnek, az emberi társadalom szívének mélyében van a helyed, hogy mindenki lásson; az is, aki könnyeket nem ismert, hidegben nem didergett, az is, aki garast, szeretetet, otthont soha senkinek nem adott, hogy észre vegyen az is, aki az életben csak babért aratott, de csalódást soha, hogy téged látva megremegjen annak is a lelke, aki eddig — a törvény miatt — nem érezte a szeretetet és nem látta a szerető Istent. Állj középre, fájó szívű nyomorék, és tudd meg, hogy te is Isten gyermeke vagy, méltósággal, isteni lélekkel megáldott ember, mert neked és nem az egészségeseknek van szükségük orvosra, lelki gyógyulásra, nehez advent után boldog ünnepre. Nyújtsd ki a kezedet! Ölelj, imádkozz, áldj, simogass, mutass utat, szépíts, alkoss, gyarapíts, de soha kezedet ököllé ne szorítsd!

Ez a határtalan, tiszta lélekből kirobbanó jézusi szeretet és a sorvadt kezű ember gyógyulásba vetett, hegyeket mozgató hite találkozásából meggyógyult egy elveszett ember, elindult a jézusi úton egy, a fájdalomtól megtorpant lélek. A vallás legnagyobb pillanata az, amikor a szeretet hatalma és a hit ereje koronázza meg az ember adventi várakozását.

Abban a pillanatban véget ért egy hosszú, kínos várakozás, befejeződött a nehéz adósság törlesztése, az örök, nagy kamat kiegyenlítése. Az Isten mindenkinek az életet mint drága kincset kamatra adja. Van, aki kamat fejében hosszú éveken át szenvedéssel fizet, mint a sorvadt kezű ember. Van, aki alkot, mint az építők vagy művészek. Van, aki nevel, oktat, ír, számol és felfedez. Valamilyen formában a drága tőke gyarapításának kamatját mindenkinek el kell számolnia, amely azonban itt marad a földön, képekben, szobrokban, könyvekben, felhőkarcolókban, épülő, gyarapodó, gazdagodó műveltségben, gyermekek jövőjében, kiket boldoggá neveltünk, virágok színében, miket másnak szedtünk, kórházak betegeinek szívében, akiket gyógyítottunk. A kamat itt marad a mindig szebb, teljesebb és tökéletesebb — végtelenül drága életben.

A sorvadt kezű ember szenvedés-kamatja is ott maradt, azoknak szívében, akikbe — gyógyulása után — hitet plántált, szeretetet ültetett, meleg jézusi világot hozott. Bármilyen súlyos volt az advent és a könny, érdemes volt szeretni az életet, eltérni évek és emberek mostohaságát, közönyös szívek szűk alamizsnáját, mert mindenekfelett értékesebb volt a Jézussal való találkozás nagy élménye, az élni akarás hite és értéke.

A zsinagógabeli beteg koldus tudta, amit mi is ösztönösen vagy tudatosan ismerünk, hogy a betegség testvére a gyógyulás; az alkotás egyenes következménye a tehetségnek; az ünneplések hosszú, nehéz várakozás boldog eredménye. Ebből a törvényszerűségből nem lehet kivétel senki sem. Életünk szakadatlan, halálig tartó újjászületés; hitünk teljessége nem más, mint a folyton megújuló adventek munkája; tévedéseink, botlásaink és bukásaink mindig csak függvényei egy felsőbbrendű világ utáni vágyakozásunknak, a jézusi hit és életfelfogással való találkozásunknak. Aki sohasem csalódott, nem tudja, mily magasztos dolog hűségnek lenni; akit betegség fájdalma jajra nem indított, nincs teljes tudatában annak, hogy mily nagy ajándék az egészség; aki sohasem élte át a farizeusi gög és dölyf kínzó, lealázó drámai élményét, nem tudja a maga mélységében és magasztosságában átérezni azt a boldog pillanatot, amikor Jézus maga mellé, középre szólítja. Aki lelke sorvadt értékei, belső világa bénaságai fájdalomával könnyörületre várt, egy jó szóra vagy

akár egy megértő kézszorításra vágyott, s csak koldusnak járó garasokat kapott, nem tudhatja, mily felemelő érzés gyógyulni, enyhülni, gyermekhangokkal együtt énekelni és örvendezni, karácsonyfák alatt Jézusra találni.

Ha ez az adventi, Istenhez siető, mélyen emberi érzés, mint a sorvadt kezű ember lelkében hitelménnyé, Jézus evangéliumában és tanításai gyógyító erejében való erős hitté válik, ha várakozásunkban lelkünk szakadatlanul ünnepre készül és megtelünk Jézus-szeretettel; ha rendületlenül hiszünk abban, hogy a sírás, a bánat, az önzetlen szeretet partjainál, gyermekek örömeiben, karácsonyfák fényében, a kenyér és a bor jégyeiben a lélek áldozásának asztalánál találkozunk Vele, gyógyulásunk, újjászületésünk boldog ünneppé lesz.

Ha azért várjuk Öt, hogy az Ő világa, törvénye, életszabálya Istennel és velük való kapcsolata döntő tényezővé váljék a mi életünkben, Ő közére szólít, az öntudatosan élő, építő, boldog karácsonyt ünneplő keresztény világ központjába, hogy tudjunk mi is hinni, bízni újra, tiszta szívvel elindulni, alkotni és áldani, teljes lélekkel, összekulcsolt kézzel imádkozni, megnyugodni. Ámen.

PATAKI ANDRÁS

AZ ÉLET KENYERE

Jn 6, 48; 51/b

Gondoltatok-e néha arra, hogy mennyire kettős a mi életünk? Napjainkat két nagy csoportra osztjuk: hétköznapokra és ünnepnapokra. A hétköznapok a munkának, a küzdelemnek a napjai, az ünnepnapok pedig a megnyugvásnak, a pihenésnek, sőt az önmagunkkal való számvetésnek is a napjai. Hétköznapjainkon azért fáradozunk, azért verejtékezünk reggeltől estig, hogy meglegyen a mi mindennapi testi kenyerünk; az ünnepszentelés perceiben lelkünk talaját próbáljuk termékennyé tenni, hogy a léleknek is legyen meg a mindennapi kenyerere. Ott kint a templom falain túl a test szükségleteiért küszködünk; itt bent az áhítat által megszentelt falak között lelkünket akarjuk táplálni az örök élet kenyérével. Napjainknak ez a kettősége maga az Élet, és nem lehet csak egyiket vagy másikat választani. Nem lehet minden napot csak hétköznapná tenni, mert akkor ugyan mindenben bővülködhetik a test, de „mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de az ő lelkében kárt vall?” (Mt 16, 26) Viszont nem lehet minden napot sem csak ünnepnapná tenni, mert akkor megszegjük az örök isteni parancsot, mely így hangzik: „Hat napon át munkálkodjál és végezd minden dolgodat!” (2Móz 20, 9) Ezt a kettőséget egyetlen nagy életparancsban lehet összefoglalni: Dolgozzál és imádkozzál!

Az emberi életnek ezzel a kettős követelésével Jézus is tisztában volt. Tudta, hogy csak e kettő harmonikus egysége teheti megelégedetté, nyu-